

Onderwerp: Bouwstenennotitie Strategisch meerjarig huisvestingsplan onderwijs (SHP)

Ons kenmerk: 19RV000105

Nummer:

Elst, 7 oktober 2019

AAN DE RAAD

1. Advies

De voorliggende Bouwstenennotitie SHP vast te stellen

2. Inleiding

De gemeenteraad Overbetuwe heeft besloten tot het opstellen van een Strategisch meerjarig huisvestingsplan onderwijs (SHP) voor het onderwijs en voorzieningen via de uitvoeringsagenda 2018-2020. Samen met de gemeente Lingewaard en de samenwerkende voorschoolse- en onderwijspartners is in 2017 een Transitieatlas onderwijs opgesteld, waarbij de gevolgen van de leerlingendaling zijn geformuleerd. Daarbij is een aantal scenario's uitgewerkt. Voor Overbetuwe zijn de gevolgen van de leerlingendaling niet dramatisch. Directe sluiting van scholen is ook niet aan de orde. Bovendien is de leerlingendaling binnen onze gemeente zeer lokaal t.w. Zetten, Valburg en Heteren. In Elst en Driel is zelfs sprake van een groei van het aantal leerlingen.

Binnen het LEA is aangegeven dat huisvesting faciliterend is en besluiten over onderwijshuisvesting direct gerelateerd moeten zijn aan de inhoudelijke doelstellingen van het onderwijs en voorzieningen en moeten passen in de brede visie op kindontwikkeling die de gemeente Overbetuwe heeft gekozen: "It takes a whole village to raise a child".

"It takes a whole village to raise a child", is een oud Afrikaans gezegde waarmee bedoeld wordt dat bij het opvoeden en leren van kinderen alle mensen in de directe omgeving van het kind betrokken zijn. Het is dus de hele gemeenschap uit je omgeving: vrienden, ouders van vrienden, docenten, opa's, oma's, familie, sportclubs, kinderopvang, die allemaal invloed hebben op de ontwikkeling van kinderen. Ouders dragen niet langer alleen de verantwoordelijkheid voor de opvoeding. De school heeft daarentegen ook niet meer het monopolie op leren. Leren doe je overal en is niet meer gebonden aan tijd en plaats.

De gemeente stelt in samenspraak met de schoolbesturen een SHP op in de lijn van het voorstel van de PO-raad, VO-raad en VNG. Het SHP bestrijkt een periode van 16 jaar en in ieder geval vindt om de 4 jaar een actualisatie plaats. Uiteraard is actualisatie ook afhankelijk van de lokale en/of de landelijke ontwikkelingen.

Om te komen tot een SHP is in november 2018 een kennisconferentie, waar ook de gemeenteraad was uitgenodigd, georganiseerd. Er is een conceptbouwstenennotitie opgesteld waarin de mogelijke uitgangspunten c.q. beleidskaders worden verwoord. Daarnaast is begin 2019 door een bedrijf een Quicksan voor de schoolgebouwen binnen onze gemeente uitgevoerd. Hierdoor is de benodigde input aanwezig om uiteindelijk een SHP op te stellen. De Quicksan schoolgebouwen van HEVO is bijgevoegd. Op basis van een scenario-uitwerking vindt door HEVO nog een financiële doorberekening plaats m.b.t. de noodzakelijke investeringen.

Echter, voordat we het uiteindelijke SHP gaan opstellen, acht ons college het van belang om aan de voorkant de gemeenteraad te betrekken bij met name de uitgangspunten c.q. beleidskaders uit de voorliggende Bouwstenennotitie SHP. Dit is namelijk bepalend en

richtinggevend hoe wij in de toekomst beleidsmatig en financieel omgaan met de financiering van de noodzakelijke onderwijs- en kindvoorzieningen. Er is samen met de vertegenwoordigers onderwijs en voorschoolse partners een informatiebijeenkomst op 3 juni 2019 geweest met de gemeenteraad om hierover van gedachten te wisselen, zodat wij voldoende politiek draagvlak krijgen om verder te werken aan de opstelling van een SHP. Dit heeft geresulteerd in de bijgevoegde Bouwstenennotitie SHP, die wij nu ter besluitvorming willen voorleggen aan de gemeenteraad. Het LEA heeft met de bijgevoegde Bouwstenennotitie eind augustus 2019 ingestemd.

Deze notitie formuleert de visie en ambitie hoe wij in de toekomst met de onderwijshuisvesting omgaan. Voor de goede orde: het gaat hierbij om de uitgangspunten en het zijn zeker geen harde regels.

Uiteraard is het de intentie/het streven van partijen om de uitgangspunten zoveel mogelijk te realiseren. Het gaat in ieder geval om lokaal maatwerk per kern/wijk binnen onze gemeente, waarvoor mogelijke toekomstige scenario's worden ontwikkeld. Veel hangt samen met de samenwerking tussen partijen en de financiële mogelijkheden van zowel gemeente als overige partijen.

Het gaat om de volgende agendapunten:

- Het is vooralsnog niet zinvol om te onderzoeken of doordecentralisatie binnen onze gemeente inhoudelijk en/of financieel een haalbare optie is vanwege inhoudelijke argumenten.
- Wanneer een kinderopvangorganisatie zelf wil en kan investeren, dan zijn nadere afspraken nodig over de eigendomsverhoudingen. De onderwerpen van de investering in deze voorziening en de te betalen huur moeten verder worden uitgewerkt. Dit moet straks passen in de op te stellen beleidsregels m.b.t. verhuur/medegebruik.
- Uitgaan van de normbedragen zoals die jaarlijks door de VNG aan haar leden wordt geadviseerd. Dit houdt een aanzienlijke verhoging in van de investering in nieuwe huisvestingsvoorzieningen.
- Positionering kinderopvang. Knelpunt bij de realisatie van een integraal kindcentrum (IKC) is de financiering van het kinderopvanggedeelte. Zoals al aangegeven valt onderwijs onder de zorgplicht en de bekostiging van de gemeente. Dit geldt niet voor kinderopvang. Kinderopvangorganisaties beschikken veelal niet over voldoende financiën om te investeren in nieuw te bouwen IKC's.
- Er moet een financiële uitwerking komen over de wijze waarop kinderopvang wel kan investeren in een IKC en hoe dit terugkomt in de op te stellen huurovereenkomst. Dit maakt straks onderdeel uit van de beleidsregels m.b.t. verhuur/medegebruik.
- Er moeten nadere afspraken gemaakt worden over de te hanteren prijsindex bij de verhoging van de normbedragen zoals vastgelegd in de Gemeentelijke verordening onderwijshuisvesting.
- Vanuit concurrentie tussen kinderopvangorganisaties is een goed beeld noodzakelijk wie zich wel of niet willen aansluiten bij het SHP.
- In het op te stellen SHP moet helder zijn wie welk aandeel neemt in de financiële consequenties van eventuele gebouwelijke aanpassingen. Hierover voeren gemeente en schoolbesturen nader bestuurlijk overleg. Uitgangspunt is ten minste Frisse scholen klasse B.
- Er vindt in samenspraak met het schoolbestuur maatwerk plaats over de afweging (vervangende) nieuwbouw versus renovatie. Het eindresultaat neemt de gemeente op in het SHP.
- Formulering richtlijnen om 'verdringing' van kinderopvang door onderwijs te voorkomen. Dit maakt onderdeel uit van de beleidsregel verhuur/medegebruik.

De bedoeling is dat begin volgende jaar er formele besluitvorming in de gemeenteraad (1^e kwartaal 2020) plaatsvindt over het SHP. Een adviesgroep SHP vanuit gemeente, onderwijs en voorschoolse partners is al bezig met de verdere scenario-uitwerking van het SHP.

3. Doel en beoogd effect

Door de vaststelling van de Bouwstenennotitie SHP door de gemeenteraad is bekend welke uitgangspunten belangrijk zijn voor het nog op te stellen van een Strategisch meerjarig huisvestingsplan onderwijs.

4. Argumenten

Het is belangrijk voor het opstellen van een SHP dat de uitgangspunten helder zijn geformuleerd, zodat diverse partijen hiermee zoveel mogelijk rekening kunnen houden. Voor de toekomstige onderwijshuisvesting is belangrijk zekerheid te hebben voor zowel de gemeente als de overige partners over de wijze waarop we in samenspraak invulling aan kunnen geven. Aspecten die hierbij een rol spelen zijn prioritering en fasering. Dit kan gelden op ruimtelijk en financieel gebied. Bovenal is belangrijk dat de diverse partijen elkaar op inhoudelijk gebied weten te vinden, waardoor een meerwaarde kan ontstaan m.b.t. de huisvesting van de diverse partners. Daarvoor is de uiteindelijke visie, zoals die is verwoord in de Bouwstenennotitie, een belangrijk gegeven. De uiteindelijke invulling is lokaal maatwerk en is straks terug te vinden in het nog op te stellen SHP.

De Bouwstenennotitie verwoordt de visie en ambitie hoe wij in samenspraak met het onderwijs en voorschoolse partners met de onderwijshuisvesting omgaan. Hierbij blijkt dat er sprake is van een groot draagvlak bij partijen.

Vanaf het begin van het proces zijn schoolbesturen, voorschoolse partners en de gemeente samen opgetrokken om een gezamenlijke visie en ambitie te formuleren. Daarbij zien partijen het belang om in gezamenlijkheid om te gaan met o.a. krimp en uitbreidingen. Een aanpak per kern/wijk levert voor de invulling draagvlak op bij de verschillende partijen. Dit vindt straks, zoals al eerder is aangegeven, zijn vertaling naar het SHP.

In het LEA is de Bouwstenennotitie uitgebreid besproken en hieruit is gebleken dat er groot bestuurlijk draagvlak is vanuit de deelnemers.

5. Kanttekeningen en risico's

Deze bouwstenennotitie formuleert de visie en ambitie hoe wij in de toekomst met de onderwijshuisvesting omgaan. Voor de goede orde: het gaat hierbij om de uitgangspunten en het zijn zeker geen harde regels.

6. Financiën

Via het proces van de Kadernota 2020-2023 is een aantal investeringen opgevoerd, die niet kunnen wachten op de uiteindelijke besluitvorming van het SHP. De definitieve goedkeuring van deze investeringen vindt vervolgens plaats bij begrotingsbehandeling in de gemeenteraad op 5 november 2019.

De bedoeling is dat straks na verwerking van de input van de quickscans schoolgebouwen en het beleidskader op basis van de bouwstenennotitie alsmede de scenario-uitwerking per wijk/kern er een meerjarig investeringsplan worden opgesteld. Binnen het nog op te stellen SHP wordt hieraan een aparte financiële paragraaf gewijd. De planning is dat het SHP met inbegrip van deze financiële paragraaf in het 1^e kwartaal 2020 ter besluitvorming aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Bij de financiële paragraaf is dan rekening gehouden met lokaal maatwerk, de fasering en prioritering van de noodzakelijke investeringen in toekomstige onderwijsvoorzieningen.

7. Vervolg

Planning

- Uitwerken diverse huisvestingsscenario's per wijk/kern in 3^e en 4^e kwartaal 2019
- Verwerken en schrijven concept SHP in 4^e kwartaal 2019
- Besluitvorming SHP college en gemeenteraad in 1^e kwartaal 2020
- Uitvoering SHP in de jaren 2020 e.v.

Communicatie

n.v.t.

Participatie

n.v.t.

Evaluatie

n.v.t.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

mr. M.F.H. Knaapen

R.P. Hoytink-Roubos

8. Relevante stukken

1. Bouwstenennotitie SHP (19eml11633), inclusief Overzicht Kinderopvang Overbetuwe (19bij10986).
2. Quickskans schoolgebouwen rapport HEVO (19bij10815)
3. Concept-raadsbesluit, corsanr. 19rb000127

Portefeuillehouder: R.W.M. Engels

De behandelend ambtenaar is G.A. Mudde. Technische vragen dienen uiterlijk de donderdagmorgen om 08.00 uur voor de betreffende politieke avond te worden gesteld via griffie@overbetuwe.nl.